

Trần Ngọc Châu và tác phẩm. Trần Ngọc Châu (thứ 3 từ phải) và phu nhân mang hoa chúc mừng VNCH
I/ Lời nói đầu:

Ngày Thứ Hai 2 tháng 3 năm 1970, Trung tá Triệu u Kh c Hu nh Chánh th m ch t a Tòa án l u đ ng M t tr n vùng III Chi n thu t khai m c phiên tòa t i tr s H i quân Công x ng đ x Dân bi u Tr n Ng c Châu, TTK H vi n VNCH b áp gi i ngay t i H vi n; sau m y ngày x , ông Tr n Ng c Châu b k t án 10 năm tù kh sai, t ch biên tài s n, không bi t x v i t i danh: " T i p xúc v i thành ph n nguy hi m cho qu c gia".

Gi ch ng báo cũ, v án - phiên tòa x "b cáo" Tr n Ng c Châu h i đ các đ i u ki n "n ào, náo nhi t, h p đ n" tiêu bi u cho b m t sinh ho t chính tr Sài g on loan t i trên trang nh t các t báo l n Sài g on; nh ng đ i u đáng đ ý t i là v án l i vang đ i nh h ng sâu t i hành pháp, l p pháp Hoa K và qu c t , lý do vì b cáo v n nguyên là t nh tr ng hai l n t nh Ki n Hòa, nguyên th tr ng thành ph Đà N ng (thành ph l n th nhì sau Sài g on), đ ng kim T ng th ký H Ngh Vi n VNCH, lý do "th m kín n ng ký" bên c nh, mi ng đ i th ng cho r ng Tr n Ng c Châu là "X a", là liên l c viên quá nhi u v i CIA, v i tình báo B c Vi t, xuyên qua các ho t đ ng bình đ nh nông thôn, chính tr , quân s , m ng l i gián đ i p, m ng l i i ph n gián, th m chí vi ph m quá sâu vào nh ng toan tính chi n l c c a nh ng cái đ u đ y tham v ng trong cu c chi n Vi t Nam-Đông Đ ng; ngoài ra ng i đ c còn nhìn th y hình nh c a m t tòa án quân s m t tr n có m t không hai "x" v tình t dân t c, x v tình đ i đ i anh em ru t th t, x v s nh lòng ác đ c c a m t gia đình th ng l u trí th c VN tiêu bi u, s ng cao trên n c thang xã h i đ c trang b đ y đ vũ khí hai bên chi n tuy n B c-Nam. * Xem b n ch p m t s báo chí Sài g on cũ tr c 1975)

Nhà báo Elizabeth Pond, thiêng trú tởi Sài Gòn quởng năm 1969-1970, theo dõi sát nút vụ án; vụ i chi c xe nh , bà không tở nan m t đ a đi m nào, chi ti t nào ghi nh n vào s tay đ vi t "The Chau Trial". Tác ph m t li u này mang l i vinh quang cho Pond, gi i th ng báo chí c a The Alicia Patterson Foundation. Sách n m trong th vi n Qu c h i Hoa k v i mã s ISBN: 978-0-9797069- 7-4.

Hoa k , d ch gi Thanh Nguy n và Hoàng Ng c Trác (b n c a ông Tr. N. Châu) đã chuy n sang Vi t ng t nguyên tác g m 3 ph n: The Chau Trial I: Prologue; The Chau Trial II: Denoucement; The Chau Trial III: Aftermath. Vietbook USA xu t b n tháng 3, 2009. Cu n sách ra đ i năm 2009 vào lúc "b cáo" Tr n Ng c Châu đã 86 tu i hi n đ ng s ng êm đ m t i nam California, Vietbook USA hi u đnh và xu t b n, nh m t món quà quý giá dành cho "b cáo". Sách h i đ s đòi h i c a tính nghiêm túc, vu t kh i tính khô khan c a s ki n, khi n ng i đ c ph i đ c m t h i t đ u đ n cu i.

II/ Vào đ :

M t s nh n xét cho r ng:

- Vụ x án Dân bi u Tr n Ng c Châu do T ng th ng Nguy n văn Thi u "bà trò";
- Vụ x án Dân bi u Châu là vụ án có tính ch t đ c bi t chính tr ;
- Vụ x án Dân bi u Châu vì Châu liên quan đ n ng i ngo i qu c (tình báo CIA);
- Vụ x án Dân bi u Châu vì t i "ph m pháp b t qu tang liên l c v i tình báo gián đ p CS";
- Vụ x án Dân bi u Châu vì đã "liên hi p v i các phe nhóm thân c ng mà ông Châu cho là không CS";

- Việt xấp xỉ án Châu vì Châu "cần gan đóng vai trò trung gian, khi xấp xỉ ng số kêu gọi đi thoả i giới a "ba) phe tham chiến (Sài Gòn, Hà Nội và Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam) mà không cần có sự hi vọng của người Mỹ" * (tr. 31), và vì Châu (ngây thơ hay giới ngây giới mù "phong" tay trên Bảng Viết để "đón" MTGPMN với VNCH) - Châu là người tình cảm ruột thịt tìm hiểu qua Hội Nữ Việt để người Mỹ có chủ đề ý tiếp mặt phái đoàn dân biểu miền Nam đi Hà Nội..., họ có thể mặt cuộc gặp tại Paris. ** (tr. 109 & 180) - Trữ Ngộ Hi vọng, anh ruột Châu từng kêu lên "Châu là mặt chính khách trí trá".

- Mặt số nhận xét khác đề trên lập trường "Mưu tìm giới pháp chế mặt chiến tranh qua con đường hòa bình, để lập, trung lập". Nhóm này không bên cạnh Châu.

- Mặt nhóm khác cho rằng quan điểm giới quy tụ cuộc chiến Việt Nam của Dân biểu Châu khác biệt với quan điểm của TT Thiệu đề nghị quy tụ "đúng vào lúc chính quyền Nixon đang dò dẫm tìm cho ra mặt chính sách riêng để với với Việt Nam" (tr. 31+32).

- Trong bối cảnh chính trị đề nghị sau cái "đa nguyên hỗn tạp" như vậy, có những nhân vật, đoàn thể trong "Liên minh Dân tộc, Dân chủ và Hòa bình tiêu biểu là Trường Đảng Thôn-Lâm Văn Thuật", và cái gọi là "Liên minh thanh ba" bao gồm nhiều trí thức sa lông Sài Gòn, gần gũi người trẻ và trên các tờ báo thiên tả, kêu gọi thanh a hiếp, hòa giới cùng với nhiều luồn đi khác, mà để với ông Thiệu thì "vừa nghe ra có hơi hòng liên hiếp vừa nghĩ là nhảm nhí để ông Thiệu u."

- Liệu có luồn nhận xét vừa có hơi hòng đã nghi, vừa có vẻ thông thạo về chính trường miền Nam cho rằng lập trường của ông Châu lúc đó "chính qua cũng chỉ là những luồn đi thăm dò của ông Thiệu và người Mỹ hoặc của riêng người Mỹ háa mù tung ra ..." (tr. 32).

1/ Nhìn về truyền thống gia đình của Trữ Ngộ Châu, Châu sinh trưởng và hợp tác văn hóa từ mặt gia đình Khổng Mạnh có máu chính trị. Bao nhiêu năm xa cách cho đến khi gặp nhau trong mặt hoàn cảnh trái khu vực (đây là mặt gia đình VN tiêu biểu do chiến tranh gây ra mà người ngoi quốc ít khi hiểu nên), hai anh em trưởng thành tranh luận để chi chính trị, cùng chơi trò cút bắt mèo với chuột chuột lợn mèo, cùng khai thác ý tin tức lẫn nhau, cùng mặt tay nhau, để biết nhất là phía Châu, vào thế chính quyền, chế quy, trong lúc người anh ruột của mình hoạt động bí mật nhiều hiểm họa vây quanh, Châu không thể vì khai thác ngu tình báo chiến lược của Hội Nữ - để biết cho lập trường chính trị MTGPMNVN và Hà Nội; từ Hội Nữ, Châu bước tham vọng leo lên hàng chính khách trên sân khấu chính trị thế giới của Sài Gòn, từ Hội Nữ, Châu giao du mặt thi với các trùm "Xưa", thậm chí, Châu còn mua đi xa hơn

nhà, từng bu c l n sân T ng th ng Thi u đ n m c Bunker ph i báo cáo: "Tôi cho r ng ông Thi u đã có v m t ăn hai thua v i v ông Châu". Châu qu n th o v i Thi u đ chu n b s c n ng chính tr h u nh m vào gh lnh đ o VNCH sau này, khi M đang làm m i cách rút quân an toàn danh d ra kh i vũng l y mi n Nam.

Châu th a bi t r ng, đ ng gi a áp su t chính tr , Châu m c nhiên ch p nh n t b th đ ch. Châu th a bi t các đ i th , s "m n dao chém th t đánh ng m đ n đ c sau l ng Châu", cu i cùng thì b n bè c a Châu, sau khi la toáng lên r i cũng đành h m h c xanh m t tr c cái trò "bày ra trò" đ a Châu, Hi n, S c, và các trùm c m tình báo c a MTGPMNVN-Hà N i vào r . T ng th ng Thi u đã ra tay m t đ n r t chính xác khi đ m ngay huy t H Vi n, cái lò t p trung đa nguyên h n t p.

2/ Sau cùng, cu i năm 1969 đ u năm 1970, b c ngo t c a chi n tranh, các phe tham chi n Vi t Nam (tác gi Elizabeth Pond v n ch a xác đ nh rõ các phe tham chi n là 4 phe; theo ý tôi: "b n" phe tham chi n là M (và các đ ng minh ăn theo), VNCH, MTGPMN và B c Vi t), cùng b t đ n xanh b t giam và x hai anh em Tr n Ng c Châu-Tr n Ng c Hi n, khai t đ ng dây tình báo chi n l c c a M t Tr n GPMNVN-Hà N i, chính Hà N i đã khai t Tr n Ng c Hi n. Th c còn có ông trùm nào b h t thêm trong đ ng dây gián đ i p, ph n gián đ i p này không? Thành qu cu i đ i c a nh ng đ i p viên này ra sao? Tác g a cu n sách, phiên tòa và ông Châu không nói nhi u t i các n s tình báo đ c bi t nh T Hi p, Ba Căn, anh Toàn và...)

3/ Qua v án, sách đã mô t , ta có th đ nh l ng r ng, b n bên M -HàN i-MTGPMN-Sàgon đã s đ ng nhân v t chính tr Châu "nh trùng" ph i tr nên m t "đ i t ng sang sông sáng giá nh t", m t "hi m h a chính tr khôn l ng nh t trên bàn c Vi t Nam c n ph i khóa mi ng l i."

Nh ng xét cho k , b n án 10 năm kh sai đ i v i Tr n Ng c Châu và 4 năm tù đ i v i Tr n Ng c Hi n có khi l i là b n án c u m ng Châu và Hi n, đó là tính ch t nhân b n c a ch đ chính tr Sài gòn và M v n còn yêu chu ng nhân tài dành cho ng i yêu n c chân chính. Cu i trào c a cu c chi n, áp l c c a quân gi i phóng và quân B c Vi t đ n ng lên ch đ Sài gòn, và khi ch đ chính tr c a Thi u ngày càng lung lay, Thi u ra l nh th Châu ra t nhà tù Chí Hòa (đ c c nhà riêng nh ng b qu n ch nghiêm ng t), b n án c a tòa án l u đ ng m t tr n tr thành b n án đ nh m nh khi đ nh m nh phũ phàng b r i Châu lang thang trên b sông Sài gòn ngày 30 tháng T 1975, Châu u t c và buông xuôi theo đ nh m nh vào tù trong các tr i tù c i t o kh sai c a CS.(4)

III/ Trích đ n:

Trang 33, Elizabeth Pond viết:

- "Bị cầm chung của toàn cục là việc Mỹ rút quân. Đây là trọng tâm của sự kiện chính trị. Việc rút quân đó như hình ảnh của tình hình chính trị tại VN ra sao còn là vấn đề thời gian. Việc Mỹ cầm hoàn toàn rút quân trước cuối năm 1969 cũng qua ch là do sự trì trệ của lịch sử". (1)

- "Do đó tình hình sẽ có thể thúc đẩy ông Thiệu phải mở rộng các cơ cấu chính trị của chế độ mình và cánh tay... thì ông Thiệu lại càng thêm gia hàng ngũ các phe nhóm cánh tay, các ngành công giáo của miền Bắc và quân đội, thay vì nhích lại gần các phần tử mồm miệng hèn. Rõ ràng là ông ta sẽ mở rộng việc Hoa Kỳ rút quân sẽ làm suy yếu cái thế của ông ta, bởi vì cái thế đó rõ ràng là do sự ủng hộ của ngành M mà có."

Trang 36 & 37, Elizabeth Pond viết:

- "Ngoài ra ông Thiệu cũng nghi ngờ các ngành M... viên Tổng giám đốc Cảnh sát Quốc gia của ông Kỳ cũng vẫn tin cáo là ngành M đã cấu kết với Cộng sản để đứng lên với Tổng Mậu Thân. (2)

- Ủy viên Công tác (tr. 159): "Ông nói rằng ông đã thuyết trình ba tiếng đồng hồ cho ngành Hoa Kỳ về việc tiền liệu của công tác tin công vào dịp Tết, thế thì sao ông lại không báo cho chính phủ Việt Nam biết về kết quả buổi thuyết trình?"

- Châu: "Không phải vì biết trước về việc tin công vào dịp Tết mà tôi đã có buổi thuyết trình đó." (3)

- Rồi cuối cùng, sau tất cả những thất bại về quân sự mà lực lượng Cộng sản phải gánh chịu trong trận tin công năm 1968, có một đội kiện chính trị nổi bật. Đó là: trận Tết Mậu Thân 1968 đã khiến Tổng thống Johnson và công luận Mỹ cho rằng không thể tiếp tục chiến đấu ở Việt Nam, mà đã đến lúc phải đàm phán tìm giải pháp để Hoa Kỳ rút quân. Đó chính là khúc quanh của cuộc chiến, vào một thời điểm không thể quay lại. Sau cùng, quan niệm của Tổng thống Văn Tiến Dũng ít ra cũng có một điểm đúng. Đó là: dịp tan ý chí chiến đấu của đội ngũ thì đội ngũ sẽ phải ngừng lại thì những thuyết.

Trang 58: Elizabeth Pond viết:

- John Paul Van đã ra đi tra đi tra lại tin tức của Ngô gia giao Thủ tướng Việt Nam trong lần gặp gỡ ông ta đã thông báo cho ông Khiêm biết về mặt tiếp xúc giữa ông Châu và Washington "theo

tiêng chi tiêng" - tiêng là vôi vôi c ông Châu đã thông báo cho ngi i M bi t v các cu c ti p xúc gi a ông ta vôi i ông Hi n...

Trang 180 & 186, Elizabeth Pond vôi t:

- Hi n nói: "Chú à, chú có th c s tìm ra m t s hòa gi i gi a ngi i Vi t và ngi i Vi t hay không? Ý ki n v a r i là t chú mà ra hay là c a m t l c l ng nào khác? "Đ ng s đ ngh là tôi nên thăm dò coi xem M t tr n và mi n B c có đ ng ý v i m t cu c g p g nh v y hay không n i trong tháng T hay tháng Năm-1969, khi mà đ ng s s đi Paris... Tôi nhân c h i đó mà nh nhng nêu lên cái ý sau đây: đây là quan đ m th c s và tâm huy t c a chú hay là m t đôn chính tr ho c k ho c c a CIA?"

- Đ ng l i và l p tr ng c a mi n B c và c a MTGPMNVN đ u luôn luôn phù h p v i nhau."

- "Gi i pháp đ ng đ n duy nh t là ph i thành tâm tìm ra m t gi i pháp tr c ti p v i MTGPMNVN... b ng cách th ng thuy t tr c ti p v i MTGPMNVN, s m mu n gì thì chúng ta cũng ph i đi đ n ch đó... "B c Vi t ch a th a nh n ch đ mi n Nam"

- "Sau đó, r i ra M t tr n cũng có th đ c coi nh là m t chính đ ng. Có th s a đ i Hi n pháp đ cho phe thi u s (MT) có th có m t s gh Nh ng ngay bây gi mà nói ra đ i u đó hay tuyên b nh th thì s b ngi i ta đ p ch t."

- "Ông Châu đã r t l y làm thích thú sau khi Nixon th ng c ..."

- "Tôi đã khai r ng ông Châu là m t chính khách nhi u th đ n,... và th c ra tôi cũng không bi t rõ là ông Châu m u toan chuy n gì?"

- "Làm chính tr có nghĩa là ph i bi t th cân b ng th c s gi a các l c l ng..."

Trang 233 Đ n văn ngày 27-2-1970 c a Bunker vôi t:

- "Tôi đã nói r ng tôi l y làm ng c nhiên, và Washington cũng v y v vôi c ngi i ta l p l i l i c a

Nguyễn Cao Thắng cho rằng Hoa Kỳ đã toa p với Việt Cộng để cho xảy ra vụ Tội Mưu Thân nhảm đ b đ n đ n chính ph liên hi p."

- "... Việc ông Trùng Ngục Châu rêu rao rằng ông ta đã báo động cho Hoa Kỳ về vụ Tội, và nh v y là gây phiến toái cho cả Hoa Kỳ và Việt Nam."

- "Ai cũng biết rằng ông Châu đã tìm h t cách để kéo Hoa Kỳ vào v án ông ta. Và bây giờ thì tòa án đã sa b y vào ông ta.... Nhưng bây giờ thì ông ta i đ c đ ng lên nh là m t nhân v t qu c t ..."

- TNS Fulbright viết: "Tôi ch a bao giờ nói Châu là CIA, Châu ch làm việc m t thi t v i CIA".

IV/ Hậu quả :

Trang 224, Elizabeth Pond viết:

- "Về phía Hoa Kỳ thì đi u y hàm ý là ông Thiệu có th n đ nh đ tình hình cho Hoa Kỳ rút khỏi cu c chiến, t ng t nh ông Kỳ đã t m n đ nh tình hình cho M nh y vào cu c.

- Từ 1972 về sau, tôi ch đ i tình hình chính tr s suy đ i v i nh p đ nhanh mà khó l ng. Và tôi ch đ i MTGP - v i c s cán b duy nh t có k lu t và tr i r ng toàn qu c, s có th khai thác đ c s suy đ i chính tr này. Con đ ng đ n t i s kh ng ch c a M t tr n - và B c Việt i miền Nam không nh t thi t ph i qua m t cu c t n công quân s ." (5)

V/ Kết quả :

- 30 tháng T , 1975.

VI/ Bài học:

Tóm tắt sơ yếu trích trên, suy nghĩ mĩi cuộc đời hoạt động chính trị của Dân biểu VNCH Tròn Ngòc Châu, từ những sâu thẳm của nhà tình báo chiến lược miền Nam Tròn Ngòc Hiên và bàn cãi chính trị của "bên phe tham chiến", chúng ta có thể rút ra được bài học nào và sơ học như thế nào đó :

- Hiểu về bối cảnh chính trị hiện nay gói trong thế tam giác Hoa Kỳ, CSVN và Cộng đồng Việt Nam hiện nay?

- Bài học thực tiễn về lý luận; ví dụ như tìm kiếm ra một giả thuyết chính trị :

* Qua môi giới hoạt động qua các tổ chức phi chính phủ hoạt động xã hội, con đường hòa giải dân tộc là sơ chấp nhận sơ cấm quyên và tìm kiếm của đường CSVN để đi lấy việc tiến triển bên Hiên pháp mĩi trong đó có điếm công nhận đường CSVN (mà không cần giới thiệu ra ngoài vòng pháp luật như Liên xô) và công nhận các đường chính trị để lập được hoạt động công khai."

* "Đề xuất quốc kỳ và quốc ca được trưng bày ở dân ý - biểu quyết của toàn thể dân tộc Việt Nam hiện nay - quốc nhĩi.

- Bài học thực tiễn hai về sinh hoạt chính trị; ví dụ như nhĩi u "bên" sơ đóng một vai trò khi có Quốc hội mĩi và có Chính phủ Liên đường phái.

- Bài học thực tiễn ba là kinh nghiệm của nhĩi nhĩi đời và nhĩi nhĩi nhĩi trong chiến tranh, trong hòa bình.

- Bài học thực tiễn về kinh nghiệm đời sống của nhĩi nhĩi đời và nhĩi nhĩi nhĩi đi đôi với biện pháp dân chủ hóa kinh tế và văn hóa nhà cầm quyền và gia tăng yểm trợ đời sống.

- Bài học thực tiễn năm về đạo đức chính trị.

- Bài hßc thß sáu vß tinh thßn trách nhißm thißng lißng cßa ngß i Vißt Nam yêu nß c trong ngoßi nß c.

VII/ Kết luận:

Sau cùng, trong hàng trăm trang sß kißn mißu tß "Vấn án Truân Ngoc Châu" và phß lßc, tôi đß c bißt cßm nhßn hai bßn tß khai cßa Truân Ngoc Châu và Truân Ngoc Hißn, bßn báo cáo cßa Đßi sß Bunker, thß TNS Fulbright, chßng Đßi dißn Phßng hoàng... và ngay cß tâm tß cßt lßi cßa ngß i vißt cußn sách.

Bißt bao nhiêu trang gißy vißt vß "sß thßm bßi" - "sß hy sinh cho lý tßng tß do", chú ý vào các biên khßo cßa tác gißa Mß, không đß bào chßa vß chính sách đßa quân đi tham chißn ß Vißt Nam mà cao đßm là quyßt đßnh dßi bom Bßc Vißt cßa TT Johnson đã rßi vào cái bßy chính trß cßa Hà Nßi gißng ra, đß cußi cùng Hà Nßi ngß i hàng ngang nói chuyßn vß Mß bàn hßi nghß Paris, thßm chí Lê Đßc Thß cũng không thßm cái bßng Nobel Hoà bình hảo.

Sß thßt trßn cßa Mß tß trong đßng lòng ngß i Mß đßn nßi mßt sß ngß i cß bào chßa cho bßn phßn công dân cßa hß đßi vß i qußc gia, nguß bißn vß cái gißi là phong trào phßn chißn, bßo bißn vß cußc chißn ý thßc hß mà không thß thßu sußt tßm nhìn vß đßc tính chßng ngoß i nhân và khß năng dung hóa cßa dân tßc Vißt Nam.

Bây giß, tôi có thß mßng tßng ra cái mißn đßt ngß tß qußc tß rßi vào đßng thß i đßm phßi dành đßt cho các "anh hai cßng qußc" thß sßc; có anh mußn chßng minh rßng tôi không phßi là đßi quân lê dßng mà là đßi quân bách chißn bách thßng và tôi sß đßy cho Đßi n biên phß bißt thß nào là lß đß! Và sß thß là nhß thß nào thì ai cũng bißt rßi! Lßi có anh lßn gißng mußn đßy cho Vißt Nam mßt bài hßc đß cußi cùng anh phßi bß xác tß i mßt trßn Vißt bßc mßy chßc ngàn quân.

Bây giß thì tôi đã thßy bài hßc thßu tâm can vß hàng trißu thân phßn Vißt Nam nßm xußng có cß mßu mßc cßa mßt anh qußc gia lßu vong và mßt anh cßng sßn lß i thß i hay mßt anh thßt thß i thßt chí.

Bây giờ, tôi có thể mong rằng ra khi mà chúng ta nhìn thẳng vào mắt nhau, tôi không đi tìm lỗi nhau, chiêm nghiệm lỗi quá khứ để không phải làm ngừng lại bị ngừng dòng trong dòng sông dòng m./

Lý Kiến Trúc, Văn Hóa Magazine

Chú thích:

(1) Thế nào là vấn đề thời gian? Thời gian đối với Thiệu u và chế độ Thiệu u, với MTGPMN hay đối với thái độ của Hà Nội? Thế nào là do sự trì trệ của lịch sử? Bởi chế độ chính quyền ở Đông Nam Á Châu hầu như chỉ tranh luận lúc đó ra sao với sự tính toán của M đang muốn nhìn về lúc đầu Trung cộng? Lập trình của MTGPMNVN và Bộ Việt là một. Nghĩ quy tắc của Bộ chính trị đảng CSVN đưa ra một tiêu chuẩn cùng là giới phóng toàn bộ miền Nam tiến tới thẳng lối hoàn toàn. "Miền Nam trong trái tim tôi - thơ Hồ Chí Minh".

(2) Trùng trùng công kích Thuật Mậu Thân 1968, gần như toàn bộ sinh lực của MTGPMN bị tiêu diệt; Ai muốn tiêu diệt sinh lực này? Cũng như Chiến dịch Lam sơn 719 Hồ Lào 1972, sinh lực của lực lượng công trình bị đổ vỡ coi là chiến chính như của VNCH bị tấn công thẳng, ngừng như là vấn đề tâm lý đối với quân đội; Ai muốn tiêu diệt sinh lực này?

(3) Châu đã từng tham luận thuyết trình và báo cáo mối liên hệ của Châu với Hiên cho người Mỹ như sau. John Paul Vann khi đi du trình tới Ủy ban Ngoại giao Quốc hội Hoa Kỳ đã nói rằng "Các cuộc liên hệ của ông Châu với anh mình đưa đến các người Mỹ để nghĩ ý và tiếp đó đưa báo cáo nội cho chính phủ VN từ năm 1965" (tr. 314).

(4) Châu tù trong Chí Hòa chung phòng với Luật sư Nguyễn Long, Cố vấn Huân Văn Trường, Chế độ sinh viên VN Huân Văn Tuấn. Trùng Ngộ Hiên tù riêng cách ly. Sau khi Hiên đi Paris "bên" bên ký kết vào tháng Giêng, 1973, trong các đợt trao trả tù binh, Châu, Trường, Mậu, Long và Hiên bị đưa lên trại tù Suối Máu Tam Hiệp để chờ đợi thả lên Lực lượng Ninh trọng miền Bắc. Châu công nhận quy tắc không lên trại thả, trình Ủy ban tù binh Bộ Việt không nhận Châu và nói rằng Châu không phải là người của ông ta, Châu không có trong danh sách. Đây là kẻ đầu của Thiệu u. Cùng phải trả Châu tới Suối Máu và khám Chí Hòa. Tháng 6, 7, 1974, Châu được thả do vợ nhà quân chức. Nhà tình báo Trùng Ngộ Hiên sau đó về "quê" hưu trí, sau 1975 có gặp lại Châu vài lần trước khi Châu viết biên. Phận nào, Hiên đã chuyển hóa từ tình

và bác thang danh váng chính trá cho Châu.

(5) Thát là sai lầm quan tráng khi phán xét vá chá tráng cáa Hà Nội, đác “Nhìn lái vai trò cáa Hồ Chí Minh và Võ Nguyên Giáp trong cuộc Táng tán công Tát Mậu Thân.”